

ÅRSRAPPORT 2014

MINISTERIERNES NETVÆRK
MOD IPR-KRÆNKELSER

STOPPIRATKOPIERING.DK

Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser

ÅRSRAPPORT 2014

Indholdsfortegnelse

Forord	4
1. Årsrapportens hovedkonklusioner	5
Executive Summary	8
2. Kriminalitetsområdet og konsekvenserne	11
2.1 De skadelige konsekvenser af piratkopiering og varemærkeforfalskning.....	11
3. Om Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser	11
3.1 Generelt om netværket	11
3.2 Eksportrådet.....	12
3.3 Erhvervsstyrelsen	12
3.4 Fødevarestyrelsen.....	13
3.5 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.....	13
3.6 Kulturministeriet	13
3.7 Patent- og Varemærkestyrelsen.....	14
3.8 Rigspolitiet	14
3.9 Sikkerhedsstyrelsen	14
3.10 SKAT	14
3.11 Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet	15
3.12 Sundhedsstyrelsen	15
4. Netværkets arbejde i 2014 med bekæmpelse af IPR-kriminalitet	16
4.1 Nye regler og politiske tiltag	16
4.1.2 Varemærkereformen.....	16
4.1.3 En fælles patentdomstol i Europa.....	16
4.1.4 Fremsættelse af lovforslag om etablering af en håndhævelsesenhed hos Patent- og Varemærkestyrelsen	17
4.1.5 Europa-Kommissionens handlingsplan fra juli 2014	17
4.2 Håndhævelse på toldgrænserne – tendenser i årets sager om tilbageholdte varer.....	18
4.3 Strafferetlig håndhævelse	18
4.4 Internationale håndhævelses-aktioner	19
4.4.1 Operation Pangea - International aktion imod ulovlige/forfalskede lægemidler.....	19
4.4.2 Operation Opson - International aktion imod forfalskede fødevarer.....	19
4.4.3 Transatlantic Edition – international aktion mod domænenavne	20
4.5 Samarbejde med erhvervslivet	20
4.5.1 Strukturerede dialogmøder	20
4.5.2 Kulturministeriets Dialogforum	20
4.6 Kapacitetsopbygning og undervisning	21
4.6.1 Informationshjemmesiden www.stoppiratkopiering.dk	21
4.6.2 Seminar for virksomheder om bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning ..	21
4.6.3 Kapacitetsopbygning til nordiske og baltiske håndhævelsesmyndigheder	21
4.6.4 Internationale projekter	22

4.7 Internationalt samarbejde og konferencer	22
4.7.1 Arbejdet i Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellektuelle Ejendomsrettigheder.....	22
4.7.2 Samarbejde i sag om stjalne italienske lægemidler	24
4.7.3 International Law Enforcement Intellectual Property (IP) Crime Conference 2014.....	24
4.8 Erhvervspolitiske initiativer	24
5. Udvalgte domme fra 2014.....	25
5.1 Strafferetlig retspraksis.....	25
5.2 Civilretlig retspraksis	26
6. Statistik.....	29
6.1 SKATs statistik for tilbageholdte kopivarer.....	29
6.2 Anklagemyndighedens straffesager.....	29
7. Udvalgte forventninger til 2015	29
7.1 Toldområdet	29
7.2 Den strafferetlige håndhævelse	30
7.3 Oprettelsen af en håndhævelsesenhed hos Patent- og Varemærkestyrelsen	30
7.4 Varemærkereformen.....	30
7.5 Arbejdet i Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellektuelle Ejendomsrettigheder.....	31
7.6 Fremadrettet fokus på internettet.....	31
7.7 Kapacitetsopbygning hos håndhævelsesmyndighederne.....	31
7.8 Tiltag fra EU-Kommissionen på ophavsretsområdet	31

Forord

Piratkopiering og varemærkeforfalskning er et kæmpemæssigt problem. Internettets mange fortræffeligheder har desværre også gjort det lettere at begå IPR-kriminalitet og i større skala.

De samfundsskadelige konsekvenser af IPR-kriminaliteten er så alvorlige, at der er behov for en effektiv og koordineret indsats. Vi skal ikke affinde os med, at IPR-kriminalitet koster enorme summer i mistede indtægter for det danske og europæiske erhvervsliv, tabte arbejdspladser, mistede indtægter for skattemyndighederne og mindre incitament til at innovere og herigennem skabe vækst. Og vi skal bestemt heller ikke affinde os med, at kriminaliteten udsætter almindelige forbrugere for sikkerheds- og sundhedsmæssige farer, eller at den i vidt omfang understøtter anden alvorlig og organiseret kriminalitet.

Både på EU-plan, og i en række andre vigtige samhandelslande, er der de senere år sket en styrkelse af indsatsen til bekæmpelse af IPR-kriminalitet. Det samme er tilfældet i Danmark, hvor der, især siden lanceringen af den tværministerielle rapport om bekæmpelse af piratkopiering fra 2008¹, er sket en væsentlig oprustning af indsatsen.

En central del af den styrkede danske indsats kan tilskrives etableringen af Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser. Netværket har væsentligt styrket myndighedernes daglige samarbejde om bekæmpelse af IPR-kriminalitet og koordinationen imellem myndighederne.

Resultaterne kan ses. Der er mange eksempler, men blandt de vigtigste kan fremhæves: En væsentlig forøgelse af strafferammerne til op til 6 års fængsel for alle typer af IPR-kriminalitet, informationshjemmesiden www.stoppiratkopiering.dk, afholdelse af kapacitetsopbygnings-seminarer for håndhævelsesmyndighederne og det løbende samarbejde om dansk deltagelse i internationale aktioner til bekæmpelse af IPR-kriminalitet.

Det vigtigste resultat af netværkets etablering er dog i mine øjne, at vi igennem netværket har fået skabt tæt dialog og samarbejde om myndighedernes daglige arbejde med at bekæmpe IPR-kriminalitet. Myndighederne bidrager med hver deres opgaver og roller til det fælles mål om at bekæmpe IPR-kriminalitet – og vi trækker i flok.

Indsatsen imod IPR-kriminalitet er således intensiveret igennem en årrække, og den udvikling vil fortsætte. Til eksempel har Folketinget vedtaget, at der skal oprettes en håndhævelsesenhed hos Patent- og Varemærkestyrelsen, hvor forbrugere, virksomheder og myndigheder kan henvende sig og modtage vejledning om håndhævelse i konkrete sager om kopivarer samt få generel information.

På Europæisk plan fremsatte Europa-Kommissionen i 2014 en EU-handlingsplan for IPR-håndhævelse med en række tiltag, som nu er ved at blive implementeret (COM(2014) 392).

Derudover har Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellektuelle Ejendomsrettigheder vist, at der også er fuld damp på her. Til eksempel har Observatoriet publiceret en række rapporter, som har bidraget til en bedre forståelse af betydningen af IPR – og dermed også af vigtigheden af indsatsen imod IPR-kriminalitet.

Kampen mod IPR-kriminalitet fortsætter!

Jesper Kongstad

Direktør, Patent- og Varemærkestyrelsen

¹ Rapporten er tilgængelig via dette link: <http://www.stoppiraterne.dk/media/80429/rapportpiratkopiering.pdf>

1. Årsrapportens hovedkonklusioner

Handlen med piratkopierede og varemærkeforfalskede varer har nået et enormt omfang². Samtidig er de skadelige konsekvenser af kriminaliteten dokumenteret i en række rapporter³ og omfatter bl.a.:

- Enorme mistede indtægter for det danske og europæiske erhvervsliv og for samfundet generelt
- Tabte arbejdspladser
- Mindre incitament til innovation, hvilket skader væksten
- Sikkerheds- og sundhedsmæssige farer for forbrugerne
- IPR-kriminalitet er i vidt omfang organiseret kriminalitet, som fx kan finansiere narkotikahandel, våbenhandel, menneskehandel mm.

IPR-kriminalitet er således langt fra en "offerløs" kriminalitet, men er derimod dybt skadelig for et videnssamfund som det danske. Som eksemplerne oven for viser, rammer de skadelige konsekvenser os alle – også selvom vi ikke selv har pådraget os fysiske skader fra forfalskede produkter.

Da IPR-kriminaliteten har vidtforenede skadelige konsekvenser, involverer bekæmpelsen af den også en bred vifte af myndigheder. Gennem Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser er myndighedernes daglige samarbejde om bekæmpelse af IPR-kriminalitet, og koordinationen imellem myndighederne, blevet styrket væsentligt.

Netværket har i dag for længst implementeret initiativerne fra den omfattende tværministerielle arbejdsgrupperapport fra 2008.⁴ Blandt de vigtigste tiltag siden netværkets oprettelse i 2008 kan eksempelvis nævnes: Forøgelsen af strafferammerne til op til 6 års fængsel for alle typer af IPR-kriminalitet, etableringen af informationshjemmesiden www.stoppiratkopiering.dk, afholdelse af kapacitetsopbygnings-seminarer for håndhævelsesmyndigheder og det løbende samarbejde om dansk deltagelse i internationale aktioner til bekæmpelse af IPR-kriminalitet.

På europæisk plan fremsatte Europa-Kommissionen i 2014 handlingsplan for håndteringen af IPR-krænkelser i EU (COM(2014) 392 final). Hermed blev der sat yderligere politisk fokus på bekæmpelsen af IPR-kriminalitet. Meddelelsen fokuserer på håndhævelsen af IPR, som ifølge handlingsplanen bør koncentrere sig om at bekæmpe erhvervsmæssige IPR-krænkelser. Handlingsplanen foreslog nye politiske værktøjer og herunder en "følg pengene-strategi", som skal fratage de erhvervsmæssige IPR-krænkere den økonomiske vinding ved krænkelserne. I Danmark var handlingsplanen igennem den såkaldte "danske EU-beslutningsprocedure". Både Danmark og de øvrige EU-lande bakkede generelt op om handlingsplanen. Meddelelsens foranstaltninger forventes derfor iværksat og gennemført i løbet af de kommende år.

Ved folkeafstemningen den 25. maj 2014 blev det besluttet, at Danmark skal deltage i den fælles patentdomstol i Europa, som skal behandle tvister om de kommende enhedspatenter. Formålet med den fælles patentdomstol er at gøre det enklere og billigere at håndhæve patentrettigheder bredt i Europa.

Den nye toldforordning om IPR-krænkelser (608/2013) fandt anvendelse fra 1. januar 2014. I relation til håndhævelsen på toldgrænserne sås der i 2014, i lighed med de foregående år, en klar tendens til, at piratkopierede og varemærkeforfalskede varer i vidt omfang sendes i form af små post- og kurerpakker, som er bestilt via internettet, og hvor hver pakke kun indeholder et mindre antal kopivarer.

Med henblik på at styrke indsatsen imod kopivarer blev der i december 2014 fremsat et lovforslag om oprettelse af en håndhævelsesenhed hos Patent- og Varemærkestyrelsen. Lovforslaget blev efterfølgende vedtaget af Folketinget.

² Se fx <http://www.stoppiratkopiering.dk/myndigheder/rapporter-og-guider/rapporter-om-piratkopierings-omfang-og-konsekvenser.aspx>

³ Se linket i fodnoten ovenfor.

⁴ Rapporten er tilgængelig via dette link: <http://www.stoppiraterne.dk/media/80429/rapportpiratkopiering.pdf>

Netværkets myndigheder deltog i flere internationale aktioner i 2014 rettet mod henholdsvis forfalskede lægemidler (operation PANGEA), forfalskede fødevarer (operation OPSON) og domænenavne som henviser til hjemmesider, der er under mistanke for at sælge falske varer (operation "IN OUR SITES").

Netværket deltager meget aktivt i arbejdet i Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellectuelle Ejendomsrettigheder (herefter "Observatoriet"). Til eksempel deltager netværket i alle fem arbejdsgrupper under Observatoriet. Herigennem har netværket etableret en stærk platform for at bidrage til Observatoriets arbejde med at bekæmpe piratkopiering og varemærkeforfalskning på europæisk plan.

Netværket har etableret en struktureret dialog med repræsentanter for erhvervslivet, som netværket finder særdeles værdifuld.

Det årlige seminar om bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning var i 2014 udvidet til et nordisk arrangement af en hel dags varighed under overskriften "Nordic Anti-Counterfeiting Day 2014". Målgruppen var især virksomheder og rådgivere. Seminaret var arrangeret af Patent- og Varemærkestyrelsen, Dansk Industri (DI), Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri (DAGC) samt de norske, svenske og finske "anti-counterfeiting groups". Det nærmere emne for seminaret var de piratkopierede og varemærkeforfalskede varer, som kommer ind i EU fra tredjelande. Emnet blev belyst af både myndigheder, EU-organisationer, private virksomheder og tredjelande. Blandt oplægsholderne var repræsentanter for TaoBao/Alibaba Security, SKF, Det Europæiske observationscenter for Krænkelser af Intellectuelle Ejendomsrettigheder og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet. Der var omkring 100 deltagere.

I forlængelse af de gode erfaringer i 2013 blev der igen i 2014 afholdt et 3-dages kursus i IPR-håndhævelse, som var skræddersyet til de nordiske og baltiske håndhævelsesmyndigheder. Deltagerkredsen var denne gang udvidet til at omfatte både Danmark, Sverige, Norge, Finland, Estland, Letland, Litauen, Island, Polen og Serbien. Deltagerne omfattede politifolk, anklagere, toldmyndigheder - og fra Danmark også Sundhedsstyrelsen, Fødevarestyrelsen og Patent- og Varemærkestyrelsen. Undervisningen blev i vidt omfang gennemført af internationale eksperter. Gennem udstrakt brug af konkrete cases, workshops og operationelle løsningsmodeller har deltagerne fået en række redskaber, som fremadrettet skal styrke deres arbejde med IPR-håndhævelse. Kurset lagde bl.a. vægt på, at deltagerne opnåede en forståelse for det IPR-håndhævelsesarbejde, som foregår hos myndigheder med andre fagområder. Det er dermed forhåbningen, at seminaret også vil bidrage til et styrket samarbejde på tværs af myndighederne. I den sammenhæng kan de personlige kontakter, som blev skabt på kurset, forhåbentlig være med til at facilitere et tættere samarbejde. Seminaret var arrangeret i samarbejde mellem Patent- og Varemærkestyrelsen, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, Europol og den europæiske varemærkemyndighed (OHIM). OHIM havde samtidig finansieret kurset. De nordiske/baltiske kurser i 2013 og 2014 har i øvrigt været model for lignende regionale kurser i andre lande – også finansieret af OHIM.

Det tværministerielle netværk har i 2014 bidraget med eksperter til EU-projekter i Serbien, Montenegro og Kosovo. Aktiviteterne har til formål at bistå modtagerlandene med at løfte deres IP-infrastruktur til internationalt niveau.

Blandt de erhvervspolitiske tiltag har Patent- og Varemærkestyrelsen i 2014 afsluttet projektet IPR Turnaround, som er gennemført i samarbejde med Industriens Fond. Projektet havde til formål at hjælpe danske virksomheder med at bruge IP-retigheder strategisk og som en integreret del af virksomhedens generelle forretning. Patent- og Varemærkestyrelsen har igen i 2014 haft fokus på at styrke danske virksomheders IP-muligheder på vækstmarkederne (bl.a. gennem forskellige seminarer) og fokus på at styrke samarbejdsrelationerne med de relevante kinesiske myndigheder (bl.a. gennem besøg hos de kinesiske myndigheder).

Årsrapporten indeholder desuden statistikker fra SKAT og anklagemyndigheden om sagsantallet i 2014.

Årsrapporten omtaler afslutningsvist udvalgte forventninger til netværkets arbejde i 2015.

Executive Summary

The trade in pirated and counterfeit goods has reached enormous proportions⁵. Meanwhile, the damaging consequences of these crimes have been documented in various reports⁶ and include:

- Huge loss of revenue for the Danish and European industry and society in general
- Lost jobs
- Less incentive for innovation, damaging to growth
- Consumer health and safety risks
- IPR crime is to a large extent organized crime, which can also finance other types of organized crime, such as drug trafficking, arms dealing, human trafficking etc.

IPR crime is far from being a “victimless” crime. On the contrary, it is deeply damaging to a knowledge society such as Denmark. As the examples above show, the harmful consequences affect us all - even if we have not personally suffered physical damage from counterfeit products.

Since IPR crime has far-reaching harmful consequences, the fighting against it also involves a wide range of authorities. Through the establishment of the Danish Ministerial Network against IPR Infringements, the authorities’ daily cooperation on combating IPR crime and the coordination between the authorities have both been greatly enhanced.

Today the network has long since implemented the initiatives outlined in the extensive inter-ministerial working group report of 2008⁷. Among the most important developments since the launch of the Network in 2008 are; Increasing the maximum penalties to of up to six years imprisonment for all types of IPR crime, establishment of the information website www.stopfakes.dk, arranging training seminars for IPR enforcement authorities and the ongoing cooperation on Danish participation in international enforcement actions to combat IPR crime.

At a European level, the European Commission in 2014 presented an action plan for dealing with IPR infringements in the EU (COM(2014) 392 final). This gave further political focus on combating IPR crime. The action plan focuses on the enforcement of IPR, which according to the action plan should focus on combating commercial IPR infringements. The Action Plan proposed new policy tools, including a "follow the money strategy" to deprive the commercial IPR infringers of their proceeds from the crime. In Denmark, the action plan underwent the so-called “Danish EU decision making procedure”. Both Denmark and the other European countries generally supported the action plan. The measures outlined in the action plan are therefore expected to be implemented and brought to fruition over the coming years.

In the referendum on 25 May 2014, it was decided that Denmark will join the unified patent court in Europe that will in the future handle disputes pertaining to European patents and unitary patents. The purpose of the unified patent court is to make it simpler and cheaper to enforce patent rights across Europe.

The new customs regulation on IPR infringements (608/2013) took effect from 1 January 2014. In relation to the enforcement at customs borders, 2014 showed, as in previous years, a clear tendency for pirated and counterfeit goods to be sent in the form of small postal and courier packages which were ordered via the Internet, with each package containing only a small number of products.

In December 2014, with the purpose of strengthening efforts against the trade in counterfeit products, a bill was introduced on the establishment of an enforcement unit at the Danish Patent and Trademark Office. The bill was subsequently passed by the Danish Parliament.

⁵ See eg <http://www.stopfakes.dk/authorities/public-reports-on-counterfeiting-and-piracy/reports-about-counterfeiting-and-piracy.aspx>

⁶ See the footnote above.

⁷ See <http://www.stoppiraterne.dk/media/80429/rapportpiratkopiering.pdf>

The network's authorities participated in several international enforcement actions in 2014, aimed at, respectively, counterfeit medicines (Operation PANGEA), counterfeit food products (Operation OPSON) and domain names which refer to websites that are suspected of selling fake goods (Operation "IN OUR SITES").

The network is very actively involved in the work of the European Observatory on Infringements of Intellectual Property Rights. For example, the network participates in all five working groups of the Observatory. Through this, the network has established a strong platform to contribute to the Observatory's work in combating counterfeiting and piracy at European level.

The Network has established a structured dialogue with representatives from the business sector, which the Network finds extremely valuable.

The annual seminar on the fight against piracy and counterfeiting was in 2014 expanded to a Nordic event lasting a whole day and under the heading "Nordic Anti-Counterfeiting Day 2014". The target group was, in particular, companies and IP advisers. The seminar was organized by the Danish Patent and Trademark Office, The Confederation of Danish Industry (DI), the Danish Anti-Counterfeiting Group (DAGC) and the Norwegian, Swedish and Finnish Anti-Counterfeiting groups. The topic of the seminar was pirated and counterfeit goods entering the EU from third countries. The subject was illuminated by authorities, EU organizations, private companies etc. Among the speakers were representatives of Taobao/Alibaba Security, SKF, the European Observatory on Infringements of Intellectual Property Rights and the Danish State Prosecutor for Serious Economic and International Crime. There were about 100 participants.

Following the successful experience in 2013, a three-day training seminar in IPR enforcement was held again in 2014 and tailored to the Nordic and Baltic enforcement authorities. This time participant range was extended to Denmark, Sweden, Norway, Finland, Estonia, Latvia, Lithuania, Iceland, Poland and Serbia. Participants included police officers, prosecutors, customs authorities and, from Denmark, also Health and Food Administration and the Patent and Trademark Office. The training was largely conducted by international experts. Through extensive use of concrete case studies, workshops and operational solution models, participants have gained a number of tools aimed at strengthening their work on IPR enforcement. The training placed emphasis on providing the participants with an understanding of the IPR enforcement work performed by other authorities. In this way, the seminar will hopefully also contribute to a strengthened cooperation across authorities. In this context, the personal contacts established during the seminar will hopefully also facilitate closer cooperation. The seminar was organized jointly by the Danish Patent and Trademark Office, the Danish Public Prosecutor for Serious Economic and International Crime, Europol and the European Trademark Office (OHIM). OHIM also financed the course. The Nordic / Baltic seminars held in 2013 and 2014 have also served as a model for similar regional training seminars in other countries - also funded by OHIM.

In 2014, the inter-ministerial network provided experts to EU projects in Serbia, Montenegro and Kosovo. The activities are designed to help beneficiary countries to lift their IP infrastructure to international level.

Among the business policy initiatives undertaken in 2014, the Danish Patent and Trademark Office completed the project IPR Turnaround, accomplished in collaboration with The Confederation of Danish Industry (DI). The aim of the project was to help Danish companies to use IP rights strategically and as an integral part of the company's overall business strategy. The Patent and Trademark Office has again in 2014 focused on strengthening Danish companies IP options in growth markets (e.g. through various seminars) and has placed focus on strengthening the cooperation with the relevant Chinese authorities (including visits to the Chinese authorities).

The Annual Report also contains statistics from the Danish tax authorities and the Danish State Prosecutor for Serious Economic and International Crime on case figures for 2014.

In closing, the Annual Report mentions selected expectations for the work of the Network in 2015.

2. Kriminalitetsområdet og konsekvenserne

2.1 De skadelige konsekvenser af piratkopiering og varemærkeforfalskning

De skadelige konsekvenser af piratkopiering og varemærkeforfalskning omfatter bl.a.:

- Enorme mistede indtægter for det danske og europæiske erhvervsliv, som sælger de ægte produkter - og dermed også for samfundet, som mister indtægter fra skatter og afgifter
- Tabte arbejdspladser
- Unfair konkurrence fra virksomheder, som stjæler andres ideer og derfor ikke behøver at bruge ressourcer på udvikling. Det mindsker incitamentet til innovation og skader derfor væksten
- Sikkerheds- og sundhedsmæssige farer for forbrugerne
- IPR-kriminalitet er i vidt omfang organiseret kriminalitet, som fx kan finansiere narkotikahandel, våbenhandel, menneskehandel mm.

Som eksemplerne viser, er piratkopiering og varemærkeforfalskning langt fra en ”offerløs” kriminalitet. Kriminaliteten er tværtimod stærkt samfundsskadelig for et videnssamfund som det danske. De skadelige konsekvenser rammer dermed os alle – også selvom vi ikke selv har pådraget os fysiske skader fra forfalskede produkter.

De skadelige konsekvenser og problemets enorme omfang er veldokumenterede i en række rapporter⁸.

3. Om Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser

3.1 Generelt om netværket

Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser blev etableret i 2008. Oprettelsen skete på baggrund af anbefalingen herom i en omfattende tværministeriel arbejdsgrupperapport, om bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning, som blev offentliggjort samme år.⁹

⁸ Se fx de nedennævnte rapporter, som er tilgængelige fra www.stoppiratkopiering.dk via dette link:

<http://www.stoppiratkopiering.dk/myndigheder/rapporter-og-guider/rapporter-om-piratkopieringens-omfang-og-konsekvenser.aspx>

- ”2015 Situation Report on Counterfeiting in the European Union” er udarbejdet af Europol og Det Europæiske Observationscentret for Krænkelser af Intellektuelle Ejendomsrettigheder. Rapporten konkluderer også, at handlen med kopivarer i stigende grad angår dagligdags varer som eksempelvis batterier, opladere, kosmetik, produkter til personlig pleje, elektriske produkter, pesticider, fødevarer, drikkevarer og medicin. Rapporten fremhæver, at handlen med kopivarer i vidt omfang sker i form af organiseret kriminalitet. Den fremhæver også, at produktionen af kopivarer inden for EU er stigende.
- Europol udgiver hvert andet år en (SOCTA) rapport om truslerne fra organiseret kriminalitet. I den seneste rapport fra marts 2013 foreslår Europol, at IPR kriminalitet gøres til et ud af 7 fokusområder til bekæmpelse af organiseret kriminalitet. Rapporten peger også på sammenhængen mellem IPR kriminalitet og andre former for organiseret kriminalitet. Rapporten fremhæver samtidig, at IPR-kriminalitet har store økonomiske konsekvenser for erhvervslivet og samfundet generelt.
- OECD’s rapporter om omfanget og konsekvenserne af piratkopiering og varemærkeforfalskning fra 2008 og opdateringen fra 2009. OECD estimerede i 2009, at værdien af internationalt handlede fysiske piratkopierede produkter kan have udgjort op til 200 milliarder \$ i 2005 og kan være steget til 250 milliarder \$ i 2007. OECD estimerede også, at andelen af denne type piratkopierede produkter udgør knap 2 % af verdenshandlen, og at andelen er stigende. Se også Europa-Kommissionen årlige statistikker for toldmyndighedernes tilbageholdelser af kopivarer i EU.
I relation til EU’s syn på konsekvenserne af IPR-kriminalitet, og strategier til at bekæmpe den, kan der fx henvises til Europa-Kommissionens handlingsplan (COM(2014) 392 final) fra 1. juli 2014: ”Mod en fornyet konsensus for så vidt angår håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder: En EU-handlingsplan”. Handlingsplanen er nærmere beskrevet i afsnit 4.1.5.

⁹Rapporten er tilgængelig via dette link til [stoppiraterne.dk](http://www.stoppiraterne.dk):

<http://www.stoppiraterne.dk/media/80429/rapportpiratkopiering.pdf>

Det overordnede formål med netværket er at styrke myndighedernes samarbejde om bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning. Netværket har i dag implementeret stort set samtlige initiativer i den tværministerielle arbejdsgrupperapport fra 2008. Blandt de væsentligste tiltag kan nævnes skærpelsen af strafferammerne, så der i dag er op til 6 års fængsel for alle typer af IPR-kriminalitet.

Derudover kan det fremhæves, at netværket driver informationshjemmesiden <http://www.stoppiratkopiering.dk/> Hjemmesiden indeholder vejledning, målrettet særligt til henholdsvis forbrugere og virksomheder, om bl.a. reglerne på området, og hvordan man bekæmper piratkopiering og varemærkeforfalskning. Derudover indeholder hjemmesiden links til diverse rapporter om omfanget og konsekvenserne af IPR-kriminalitet, ligesom der løbende lægges nyhedsindlæg på hjemmesiden. Hjemmesiden indeholder også en domssamling over samtlige strafferetlige domme afsagt efter 1. august 2013 samt udvalgte domme forud for denne dato. Domssamlingen kan findes via dette link til [www.stoppiratkopiering.dk: http://www.stoppiratkopiering.dk/domssamling.aspx](http://www.stoppiratkopiering.dk/domssamling.aspx).

Netværket har derudover iværksat en løbende og struktureret dialog med repræsentanter fra erhvervslivet.

Netværket holder to plenarmøder om året, på faste datoer, hvor alle de deltagende myndigheder samles. Den væsentligste del af netværkets arbejde sker dog igennem den tætte løbende kontakt og samarbejde imellem netværkets myndigheder i forbindelse med udførelsen af det daglige arbejde til bekæmpelse af IPR-kriminalitet.

Netværkets arbejde er beskrevet i et kommissorium¹⁰.

Nedenfor følger en kort beskrivelse af de enkelte myndigheder i netværket og deres rolle i netværkets arbejde.

3.2 Eksportrådet

Eksportrådet er en del af Udenrigsministeriet, som løser opgaver for private virksomheder inden for eksport, internationalisering og investeringsfremme. Eksportrådet bistår i den sammenhæng også virksomheder, som oplever problemer med piratkopiering og varemærkeforfalskning på eksportmarkederne.

Udenrigsministeriet arbejder på globalt plan for at modvirke piratkopiering og varemærkeforfalskning. Indsatsen foregår gennem internationale organisationer, bl.a. EU, FN og WTO, men også på bilateralt plan. Udenrigsministeriets arbejde på området sker i tæt samarbejde med ressortmyndighederne for de forskellige typer af IP-retigheder.

Eksportrådet har i 2014 indledt samarbejde med Patent- og Varemærkestyrelsen omkring projektet IPR BUSINESS INSIGHT.

3.3 Erhvervsstyrelsen

Erhvervsstyrelsen er en del af Erhvervs- og Vækstministeriet. Styrelsen arbejder for at skabe vækst gennem effektiv regulering, gode digitale løsninger, god adgang til erhvervsdata, moderne kommunikationsteknologier og internationalt samarbejde.

Erhvervsstyrelsen varetager en række områder, der relaterer sig til forvaltningen af internettet. Styrelsen forvalter således Domæneloven og fører tilsyn med administratoren af det danske

¹⁰ <http://www.stoppiraterne.dk/media/101609/sg.pdf>

topdomæne.dk. Derudover deltager styrelsen i det internationale samarbejde om domænenavnsadministration i ICANN. Et væsentligt element i administrationen af domæner er at sikre korrekte og tilgængelige data om registranter af hjemmesider.

Erhvervsstyrelsen administrerer samtidig telelovgivningen i Danmark, som har stor betydning for udbydere og brugere af bredbånd og kommunikationstjenester i Danmark. Erhvervsstyrelsen varetager bl.a. opgaver vedrørende net-neutralitet i Danmark.

Styrelsen bidrager herudover, i tæt samarbejde med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, til arbejdet relateret til e-handelslovens regler om ansvar for internetmellemmænd og principper for ”Notice and Action”-procedurer.

3.4 Fødevarestyrelsen

Fødevarestyrelsen er en del af Miljø- og Fødevareministeriet. Fødevarestyrelsen tager sig af regeldannelse på veterinær- og fødevarerområdet. Styrelsen sikrer også, at reglerne bliver efterlevet gennem kontrol med fødevarer, veterinære forhold og kødkontrollen på landets slagterier. Fødevarestyrelsens kontroller inkluderer efterlevelse af EU-forordningerne om geografiske indikatorer på fødevarerområdet. Fødevarestyrelsen behandler også danske ansøgninger om registrering af geografiske indikatorer.

Fødevarestyrelsen er også koordinator for den danske deltagelse i den tilbagevendende ”Operation Opson”, som er en international aktion rettet mod salg og produktion af forfalskede og underlødige fødevarer og koordineret af Interpol og Europol.

3.5 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er en del af Erhvervs- og Vækstministeriet. Styrelsen håndhæver konkurrenceloven og arbejder på at fremme konkurrencen i både den private og offentlige sektor. På forbrugerområdet håndhæver Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen lovgivningen på området og understøtter rammerne for samspillet mellem forbrugere og virksomheder med det formål at skabe gode forbrugerforhold og velfungerende markeder. Styrelsen bidrager til udvikling af ny forbrugerpolitik og regulering, behandler klagesager, analyserer markedsforhold samt formidler forbrugerinformation til forbrugere og erhvervsdrivende. Styrelsen er sekretariat for bl.a. Konkurrencerådet, Rådet for Offentlig-Privat Samarbejde, Forbrugerombudsmanden og Forbrugerklagenævnet.

Forbruger Europa er en del af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Forbruger Europa er det danske center i et europæisk netværk af forbrugercentre, der hjælper alle europæiske forbrugere i relation til køb over grænserne i EU. Netværket består af et forbrugercenter i hvert EU-land samt Norge og Island. Netværket arbejder for, at europæiske forbrugere skal føle sig trygge ved at handle, uanset om de handler i deres hjemland eller i et andet EU-land. Netværkets rådgivning er gratis.

3.6 Kulturministeriet

Kulturministeriet er ressortmyndigheden for ophavsrettigheder og er derfor en vigtig spiller i spørgsmål om piratkopiering. Kulturministeriet har et tæt samarbejde med de relevante brancheforeninger og rettighedshavere. Et eksempel på dette er, at Kulturministeriet i 2014 har igangsat et Dialogforum, der har til formål at bidrage til udviklingen af nye frivillige aftaler om håndhævelse af ophavsret på internettet, se rapportens afsnit 4.5.2.

Ministeriet står endvidere for arbejde i forbindelse med administration og fornyelse af ophavsretsloven, hvilket blandt andet sker ved lovforberedende arbejde og ved godkendelse af de kollektive forvaltningsorganisationer.

Endelig arbejder Kulturministeriet sammen med andre lande i forbindelse med bekæmpelse af IPR-krænkelser, herunder ved deltagelse i Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellektuelle Ejendomsrettigheder og er repræsenteret i arbejdsgruppen IP in the Digital World.

3.7 Patent- og Varemærkestyrelsen

Patent- og Varemærkestyrelsen er en del af Erhvervs- og Vækstministeriet. Styrelsen behandler ansøgninger om og udsteder rettigheder til varemærker, designs, patenter og brugsmønstre. Styrelsen tilbyder samtidig en række erhvervsservices.

Styrelsen beskæftiger sig i stigende omfang med bekæmpelse af IPR-kriminalitet. Senest har Folketinget i marts 2015 vedtaget et lovforslag om, at der skal oprettes en IPR-håndhævelsesenhed hos Patent- og Varemærkestyrelsen.¹¹

Styrelsen varetager også sekretariatsfunktionen for Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser. Styrelsen varetager derudover både det lovforberedende og det politiske arbejde på nationalt og internationalt plan inden for styrelsens rettighedsområder. Derudover repræsenterer styrelsen de danske myndigheder i Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellectuelle Ejendomsrettigheder¹², ligesom styrelsen er repræsenteret i 4 ud af Observatoriets 5 arbejdsgrupper.

Styrelsen deltager endvidere i en række internationale projekter, som indbefatter vejledning og undervisning i bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning.

3.8 Rigspolitiet

Rigspolitiet er dansk politis øverste myndighed. Det er Rigspolitiets opgave at sætte retningen for hele dansk politi - dvs. formulere strategier, understøtte arbejdet i politikredsene og koordinere politiets arbejde på landsplan.

Rigspolitiet ledes af rigspolitichefen og er organiseret i fire hovedområder svarende til den måde, politikredsene er organiseret på. De fire hovedområder er Politiområdet, Koncernøkonomi, Koncern IT og Koncern HR. Herudover hører Politiets Efterretningstjeneste (PET) under Rigspolitiet.

3.9 Sikkerhedsstyrelsen

Sikkerhedsstyrelsen er en del af Erhvervs- og Vækstministeriet. Styrelsen kontrollerer den tekniske sikkerhed omkring produkter og tjenesteydelser, hvor styrelsens mission er at skabe tryghed ved at bruge sin viden om teknisk sikkerhed til at mindske risikoen for personskade og tab af værdier. Styrelsens kontrol foretages blandt andet gennem opsøgende markedskontrol, projekter vedr. specielle varegrupper og via henvendelser fra forbrugere og pressen. Styrelsen har kontrolbeføjelser i form af visse tvangsindgreb.

3.10 SKAT

Blandt SKATs mange opgaver er også håndhævelse af den gældende EU-lovgivning (Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) Nr. 608/2013 om toldmyndighedernes håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder), som giver toldmyndighederne mulighed for at gribe ind og tilbageholde forsendelser fra 3. lande ved mistanke om IPR-krænkelser.

Den konkrete operative opgave er fagligt forankret i ”SKAT, Indsats, Toldafdelingen”, hvor opgaven er samlet hos en række specialister i en enhed, mens toldmedarbejdere over hele landet tilbageholder kopivarer som en del af deres løbende kontrolarbejde.

Ansvaret for koordineringen af EU- og lovgivningsarbejdet på området varetages af ”SKAT, Indsats, Told – Eksterne Relationer”, som også deltager i samarbejdet med andre myndigheder om bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning sammen med den operative enhed i ”SKAT, Indsats, Toldafdelingen”.

¹¹ Læs mere om håndhævelsesenheden nedenfor i afsnit 4.1.4.

¹² Observatoriet er nærmere beskrevet i afsnit 4.7.1.

3.11 Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet

SØIK er en del af anklagemyndigheden, men råder, udover godt 30 anklagere, også over mere end 60 efterforskere, revisorer og analytikere specialiseret i økonomisk kriminalitet og en række administrative medarbejdere. SØIK har landsdækkende kompetence og kan derfor efterforske og retsforfølge sager over hele Danmark.

På IPR-området administrerer SØIK Rigsadvokatens meddelelse 5/2010, der giver SØIK en særlig koordinerende rolle indenfor bekæmpelse af IPR-kriminalitet. Koordinatorrollen indebærer:

- at SØIK bistår politikredsene efterforskningsmæssigt og juridisk med vejledning, sparring, udarbejdelse af sigtelser og anmodning til retten om kendelser
- at landets 12 politikredse skal orientere SØIK om anmeldelser og initiativsager indenfor hele IPR-området
- at der skal sendes kopi af alle anklageskrifter og domme til SØIK
- at SØIK skal orienteres om påtænkte beslutninger om ikke at indlede efterforskning, indstilling af efterforskning eller påtaleopgivelse
- at SØIK ved uenighed med politikredsen om en påtænkt beslutning om ikke at indlede efterforskning, indstilling af efterforskning eller påtaleopgivelse kan anmode politikredsen om at forelægge sagen for den regionale statsadvokat
- at SØIK arrangerer to årlige seminar dage for politikredsenes kontaktanklagere
- at SØIK deltager i internationalt samarbejde, herunder i arbejdsgrupper i Europol

Derudover efterforsker og retsforfølger SØIK også selv IPR-straffesager. I 2014 havde SØIK 16 sager under efterforskning.

3.12 Sundhedsstyrelsen

Sundhedsstyrelsen hører under Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse. Styrelsen varetager blandt andet opgaver i relation til godkendelse af lægemidler og lægemiddelvirksomheder samt overvågning af sikkerheden ved medicinsk udstyr.

Sundhedsstyrelsen arbejder for, at forbrugerne har adgang til sikre og effektive sundhedsprodukter, herunder lægemidler og medicinsk udstyr, og at produkterne bliver brugt rigtigt.

Sundhedsstyrelsen behandler sager om ulovligt salg og markedsføring af lægemidler, herunder forfalskede lægemidler. En stor del af denne type sager vedrører salg og markedsføring af lægemidler på internettet. Udover at behandle konkrete sager arbejder Sundhedsstyrelsen også med oplysning om reglerne for og risikoen ved at købe lægemidler via internettet.

Sundhedsstyrelsen har taget initiativ til to nationale netværk om forfalskede lægemidler, der mødes regelmæssigt og arbejder med såvel lokale som tværgående forebyggelsesinitiativer. Det ene netværk omfatter myndigheder, brancheorganisationer, faglige organisationer og alle led i distributionskæden, mens det andet kun omfatter myndigheder. Sundhedsstyrelsen deltager desuden i et europæisk myndighedsnetværk om retshåndhævelse, som blandt andet drøfter bekæmpelse af forfalskede lægemidler.

4. Netværkets arbejde i 2014 med bekæmpelse af IPR-kriminalitet

4.1 Nye regler og politiske tiltag

4.1.1 Ny toldforordning

Den 1. januar 2014 trådte den nye toldforordning i kraft (Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) Nr. 608/2013 om toldmyndighedernes håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder). Samtidig blev den tidligere toldforordning ophævet (nr. 1383/2003).

Blandt de væsentligste ændringer kan nævnes, at den nye forordning udvider de IPR-rettigheder, som der er mulighed for at gribe ind over for i forbindelse med import fra lande uden for EU.

Der er indført en særlig ”småsagsprocedure” for at imødegå tendensen med mange små postpakker med få produkter i hver. Efter de nye regler kan sådanne sager som udgangspunkt afgøres uden inddragelse af rettighedshaverne, men alene på grundlag af SKATs henvendelse til varemottageren i hver enkelt sag.

For at en forsendelse skal være omfattet af småsagsproceduren, må den maksimalt indeholde 3 stk. varer, eller bruttovægten må ikke overstige 2 kg., og rettighedsindehaveren skal i sin anmodning om indgriben til toldmyndighederne have anført, at man ønsker denne procedure anvendt på varer, der krænker vedkommendes rettigheder.

Den nye forordning indebærer også ibrugtagningen af COPIS (COunterfeiting and Piracy Information System), som er et nyt fælles EU-system til registrering og udveksling imellem medlemslandene (og Kommissionen) af både anmodninger om told-indgriben og tilbageholdelser efter forordningen. Det nye system skal sikre en effektiv dataudveksling, ligesom der kan genereres statistikker direkte i systemet. COPIS kræver indrapportering af betydeligt flere oplysninger end tidligere, både hvad angår anmodninger om told-indgriben og hvad angår resultaterne af toldmyndighedernes tilbageholdelser. Rettighedsindehaverne skal derfor også afgive betydeligt flere oplysninger om transportveje, forhandlere mv., når de indgiver en anmodning efter den ny forordning, end det tidligere har været tilfældet.

SKAT har i 2014, som forventet, brugt en del ressourcer på implementering og information om brugen af den ny forordning og COPIS.

4.1.2 Varemærkereformen

Kommissionen fremsatte den 27. marts 2013 forslag til en varemærkereform¹³. Reformen omfatter revision af den ca. 20 år gamle forordning og det tilsvarende direktiv. Der er arbejdet videre med reformpakken i 2014. Reformprocessen er gået stærkt, og reformpakken forventes vedtaget i 2015.

4.1.3 En fælles patentdomstol i Europa

Ved folkeafstemningen den 25. maj 2014 blev det besluttet, at Danmark skal deltage i den fælles patentdomstol i Europa, som skal behandle tvister om de kommende enhedspatenter¹⁴. Formålet med den fælles patentdomstol er at gøre det enklere og billigere at håndhæve patentrettigheder bredt i Europa. Den fælles patentdomstol vil behandle tvister om europæiske patenter og de kommende såkaldte enhedspatenter. Der vil blive etableret en lokal afdeling af den fælles patentdomstol i København.

¹³ Forslag om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 207/2009 om EF-varemærker samt forslag om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/95/EF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varemærker.

¹⁴ Læs mere om patentreformen her: <http://www.dkpto.dk/info/patentreform/>

Aftalen om en fælles patentdomstol blev undertegnet den 19. februar 2013. Alle EU-lande med undtagelse af Spanien, Polen og Kroatien deltager i samarbejdet om etablering af en fælles patentdomstol. Aftalen træder i kraft, når 13 lande – heriblandt Tyskland, UK og Frankrig som har flest europæiske patenter – har ratificeret aftalen.

4.1.4 Fremsættelse af lovforslag om etablering af en håndhævelsesenhed hos Patent- og Varemærkestyrelsen

Med henblik på at styrke indsatsen imod kopivarer fremsatte den daværende erhvervs- og vækstminister den 10. december 2014 et lovforslag om oprettelse af en håndhævelsesenhed hos Patent- og Varemærkestyrelsen.¹⁵ Lovforslaget blev efterfølgende vedtaget af et bredt flertal i Folketinget den 24. marts 2015.

Ifølge lovforslaget skal både forbrugere, virksomheder og myndigheder kunne henvende sig til håndhævelsesenheden og få vejledning i konkrete sager om kopivarer. Vejledningen kan fx angå, hvorvidt der er begået piratkopiering eller ej i en konkret sag og mulige håndhævels tiltag gennem det civile og det strafferetlige håndhævelses system. Håndhævelsesenheden kan give vejledning i relation til varemærker, designs, patenter og brugsmønstre. Ordningen forventes særligt at give forbrugere og mindre virksomheder et bedre grundlag for at beslutte, om de vil gå videre med deres sag.

Det er hensigten, at den indledende vejledning fra håndhævelsesenheden skal understøtte, at flere vælger at håndhæve deres rettigheder over for IPR-krænkerere - for eksempel gennem private rådgivere eller politiet. Ordningen forventes derfor også at føre til flere sager hos den private rådgiverbranche og hos politiet/anklagemyndigheden.

Håndhævelsesenheden vil også yde generel vejledning og information i relation til kopivarer og håndhævelse. Håndhævelsesenheden vil endvidere bistå politi- og anklagemyndighed i deres indsats mod piratkopiering og vil herigennem styrke det allerede tætte samarbejde mellem myndighederne.

Arbejdet med etableringen af håndhævelsesenheden vil fortsætte i 2015.

4.1.5 Europa-Kommissionens handlingsplan fra juli 2014

Europa-Kommissionen fremsatte den 1. juli 2014 en handlingsplan for håndteringen af IPR-krænkelser i EU. Hermed blev der sat yderligere politisk fokus på bekæmpelsen af IPR-kriminalitet. Meddelelsen har titlen *"Mod en fornyet konsensus for så vidt angår håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder: En EU-handlingsplan"* (COM(2014) 392 final).

Meddelelsen fokuserer på håndhævelsen af IPR, som ifølge handlingsplanen bør koncentrere sig om at bekæmpe erhvervsmæssige IPR-krænkelser. Handlingsplanen foreslog nye politiske værktøjer og herunder en "følg pengene-strategi", som skal fratage de erhvervsmæssige IPR-krænkerere den økonomiske vinding ved krænkelserne.

I Danmark var handlingsplanen igennem den såkaldte "danske EU-beslutningsprocedure", og i den sammenhæng blev sagen også forelagt for Folketingets Europaudvalg. Både Danmark og de øvrige EU-lande bakkede generelt op om handlingsplanen. Meddelelsens foranstaltninger forventes iværksat og gennemført i 2014-16.

Ifølge handlingsplanen ønsker Kommissionen at anvende alle midler til effektivt at afskrække og forhindre, at IPR-krænkende varer kommer ind i EU. Hensigten er at stimulere investeringer, vækst og beskæftigelse i sektorer, der er afhængige af IPR, og som har stor betydning for samfundsøkonomierne. Handlingsplanen fremhæver endvidere, at problemet ikke kan løses alene

¹⁵ Lovforslaget kan findes her: <http://www.folketingstidende.dk/samling/2014/lovforslag/L92/index.aspx>

igennem en mere intensiv IPR-håndhævelse. Det skal desuden ske gennem debat og øget oplysning - rettet mod forbrugere og producenter - om de vidtrækkende konsekvenser af IPR-krænkelser.

I meddelelsen fremsætter Kommissionens en handlingsplan, som bl.a. omfatter de følgende tiltag ¹⁶:

- *”indgå i en dialog med interessentgrupper (f.eks. online-reklamebureauer og udbydere af betalingstjenester) om at reducere fortjenesten fra krænkelser på internettet i kommerciel målestok*
- *fremme princippet om fornøden omhu hos alle aktører, der er involveret i produktionen af varer, der er meget berørt af intellektuel ejendom, da en revision af den ansvarlige forsyningskæde og anvendelsen af princippet om fornøden omhu reducerer risikoen for krænkelser af intellektuel ejendom*
- *hjælpe små virksomheder med mere effektivt at håndhæve deres intellektuelle ejendomsrettigheder ved at forbedre domstolsprocedurerne. For at opnå dette, vil Kommissionen for første gang undersøge de nationale ordninger, der skal hjælpe de små og mellemstore virksomheder med at få adgang til retsvæsenet*
- *forbedre samarbejdet mellem medlemsstaterne og fremme udveksling af bedste praksis*
- *etablere et omfattende uddannelsesprogram for medlemsstaternes myndigheder med henblik på at opnå hurtigere forebyggende foranstaltninger over for krænkelser af intellektuel ejendom i kommerciel målestok i hele EU og udpege hindringer for det grænseoverskridende samarbejde.”*

Meddelelsen suppleres af en strategi for beskyttelse og håndhævelse af IPR i tredjelande og udviklingen af et tættere samarbejde mellem toldmyndighederne i Unionen og i tredjelande.

Meddelelsens foranstaltninger forventes generelt iværksat i 2014-2016. Nedsættelsen af ekspertgruppen i handlingsplanens tiltag 7 skete dog allerede i 2014 med oprettelsen af den såkaldte ”Expert Group on IPR Enforcement”. Fra dansk side deltager både Patent- og Varemærkestyrelsen og Kulturministeriet i denne arbejdsgruppe. Det første arbejdsgruppemøde fandt sted i november 2014. Det er forventningen, at arbejdsgruppen vil holde 2-4 årlige møder.

4.2 Håndhævelse på toldgrænserne – tendenser i årets sager om tilbageholdte varer

Ligesom tidligere år var trenden i 2014 også, at piratkopierede og varemærkeforfalskede varer i vidt omfang sendes i form af små post- og kurerpakker, som er bestilt via internettet, og hvor hver pakke kun indeholder et mindre antal kopivarer.

Den overvejende del af de varer, som SKAT tilbageholdt i 2014, var kopier af luksusvarer i form af ure, beklædning og sports- og fritidssko i den dyre ende.

SKAT har generelt fokus på alle former for kopivarer men har i 2014 haft øget fokus på produkter, der kan udgøre en trussel for forbrugernes sikkerhed og sundhed (som eksempelvis reservedele til biler, elektriske produkter og reservedele til mobiltelefoner).

4.3 Strafferetlig håndhævelse

Rigsadvokaten iværksatte ultimo 2014 en evaluering af erfaringerne med de tiltag¹⁷, der blev besluttet af Rigsadvokaten i 2013 om en generel styrkelse af behandlingen af IPR-sager. Evalueringen

¹⁶ Den citerede forkortede beskrivelse af tiltagene stammer fra Kommissionens pressemeddelelse om handlingsplanen. Se http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-760_da.htm.

¹⁷ Se <http://www.stoppiratkopiering.dk/nyhedsarkiv/styrket-haandhaevelsesindsats-imod-piratkopiering-og-varemaerkeforfalskning.aspx>

omfattede en høring af politikredsene, de regionale statsadvokater samt SØIK. Der vil blive fulgt op på evalueringen i 2015 (se afsnit 7.2).

4.4 Internationale håndhævelsesaktioner

4.4.1 Operation Pangea - International aktion imod ulovlige/forfalskede lægemidler

Flere myndigheder i myndighedsnetværket bidrog til den verdensomspændende aktion, Operation PANGEA VII, som bl.a. resulterede i, at over 10.000 hjemmesider er blevet lukket. Aktionen havde fokus på at bekæmpe ulovligt salg af medicin på nettet og gøre forbrugerne opmærksomme på, at de skal passe på sig selv, når de køber medicin på nettet.

Da det ulovlige medicinsalg ofte sker på tværs af landegrænser, og kan involvere organiserede kriminelle netværk, var aktionens fokus på de tre hovedkomponenter, som indgår i ulovlig handel med medicin på nettet: Hjemmesiden, betalingsmuligheden og vareforsendelsen.

På verdensplan resulterede aktionen i, at 237 personer blev anholdt, over 540.000 forsendelser blev kontrolleret, og over 9,4 millioner enheder potentielt livsfarlig medicin blev tilbageholdt – til en estimeret værdi af over 35 millioner dollars. Mere end 10.000 hjemmesider blev lukket eller fik fjernet deres betalingsmulighed.

Fra Danmark deltog Sundhedsstyrelsen i samarbejde med SKAT, politiet og Fødevarestyrelsen og med assistance fra Lægemiddelindustriforeningen og Dansk Brand- og Sikringsteknisk Institut.

Der var særligt fokus på forsendelser med medicin fra tredjelande, og der blev analyseret en række produkter, som var under mistanke for at indeholde udeklarede lægemiddelstoffer. 4 ud af de 11 analyserede produkter viste sig at indeholde lægemiddelstoffer, som ikke stod på pakken. Desuden blev der indberettet 10 hjemmesider til Interpol for muligt ulovligt salg af lægemidler. Herudover var der fokus på råd og vejledning til køb af medicin på internettet via GoCards og Sundhedsstyrelsens Facebook-side ("snydemedicin, nej tak").

Operation PANGEA VII fandt sted fra den 13. maj til den 20. maj 2014 og er den største aktion i verden af sin art. Aktionen involverer lægemiddelmyndigheder, politi og told- og skattemyndigheder og assistance fra virksomheder inden for elektronisk betaling (VISA og Mastercard) og internetudbydere. Cirka 200 myndigheder fra 111 lande verden over deltog i 2014. Aktionen blev koordineret af Interpol og er globalt organiseret af en lang række aktører, herunder World Customs Organization (WCO), Permanent Forum of International Pharmaceutical Crime (PFIPC), Heads of Medicines Agencies Working Group of Enforcement Officers (HMA WGEO), lægemiddelindustrien samt leverandører af elektroniske betalingsløsninger.

4.4.2 Operation Opson - International aktion imod forfalskede fødevarer

Operation Opson er en international kontrolaktion koordineret af Europol og Interpol. Aktionen er rettet mod forfalskede og underlødige fødevarer.

Opson III - Dansk resultat

33 lande deltog i december 2013 og januar 2014 i Operation Opson III rettet mod produktion og salg af forfalskede og underlødige fødevarer. Aktionen resulterede i konfiskation af mere end 1200 ton forfalskede eller underlødige fødevarer og næsten 430.000 liter forfalskede drikkevarer.

I Danmark var aktionens fokusområder olivenolie, fisk og honning. Der blev udtaget 54 prøver af hhv. olivenolie, tun, torskerogn og honning. I to tilfælde var der problemer med indholdet af dåser med torskerogn, der viste sig at indeholde andre fiskearter end den, der var angivet i varedeklarationen. Her faldt mistanken på svindel i udlandet, og der blev derfor ikke sanktioneret mod de pågældende

virksomheder i den forbindelse. Dog modtog den ene virksomhed et påbud om at informere sine kunder om indholdet af andre arter. Da de berørte virksomheder havde modtaget deres råvarer fra Island, blev de islandske myndigheder orienteret om sagerne. Der viste sig ikke at være problemer med de kontrollerede varer for områderne olivenolie, tun og honning.

Opson IV

47 lande deltog i december 2014 og januar 2015 i Operation Opson IV. Aktionen resulterede i beslaglæggelse af 11.591 ton, 814.563 liter og 1.233.911 enheder af fødevarer, drikkevarer mv.

Danmark deltog også i aktionen, men havde som flere andre lande valgt at placere aktionsugen i januar 2015. Resultatet af den danske aktion vil derfor blive omtalt i årsrapporten for 2015.

4.4.3 Transatlantic Edition – international aktion mod domænenavne

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet deltog også i 2014 i de to årlige internationale aktioner "In our sites" rettet mod domænenavne.

25 håndhævelsesmyndigheder fra 19 lande deltog i den seneste aktion i december 2014, hvor 292 domænenavne blev beslaglagt. De beslaglagte domænenavne blev i vidt omfang brugt i forbindelse med hjemmesider, som solgte falske luksusprodukter og falsk elektronik, sportstøj, lægemidler samt piratkopieret film og musik.

Aktionerne blev koordineret af Europol og U.S. Immigration and Customs Enforcement's (ICE).

4.5 Samarbejde med erhvervslivet

4.5.1 Strukturerede dialogmøder

Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser er i løbende dialog med erhvervslivet om bekæmpelsen af IPR-kriminalitet. Dialogen sker som udgangspunkt i form af to strukturerede dialogmøder årligt i henholdsvis maj og november. Myndighedsnetværket og erhvervslivets repræsentanter aftaler fra gang til gang et emne for mødet, som begge parter har interesse i. Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser finder den strukturerede dialog med erhvervslivet meget udbytterig.

I 2014 var der planlagt et struktureret dialogmøde i form af en paneldebat om den strafferetlige håndhævelse på ophavsretsområdet i en online verden - og med Pirate Bay dommen som case study. Mødet var organiseret i samarbejde med Københavns Universitet og bl.a. med internationale paneldeltagere. For at opnå deltagelse fra alle de ønskede paneldeltagere, blev det dog nødvendigt at udskyde mødet. Det blev derfor først afholdt den 28. maj 2015 på Københavns Universitet. Arrangementet var meget vellykket og havde omkring 100 deltagere.

4.5.2 Kulturministeriets Dialogforum

I juni 2012 offentliggjorde den tidligere kulturminister en ophavsretspakke med 8 initiativer, som skulle styrke udbuddet af lovligt og kreativt indhold på internettet. Ophavsretspakken skulle bidrage til øget fokus på styrkelse af udvikling af lovlige forretningsmodeller og håndhævelse af rettigheder.

Et af initiativerne var etableringen af et Dialogforum. Kulturministeriet påbegyndte derfor i 2014 en møderække betegnet "Dialogforum", der har til formål at gøre det nemmere at være lovlig ved at styrke samarbejdet mellem rettighedshavere og aktører, der medvirker til udbuddet af internettjenester med kreativt indhold, ved 1) at fremme fælles, frivillige og forebyggende aktiviteter, der prioriterer legalt indhold på nettet, og 2) at effektivisere eksisterende håndhævelse ved at fremme samarbejde om håndhævelsesprocedurer.

I 2014 blev afholdt to møder. Det første møde fandt sted den 27. oktober 2014 og var en introduktion til Dialogforummet. Det andet møde fandt sted den 27. november 2014 og havde fokus på best practices inden for eksisterende samarbejder.

På møderne deltog en bred vifte af de aktører, der er relevante i forbindelse med tilgængeliggørelsen af kreativt materiale på internettet, herunder rettighedshavere, betalingstjenester, søgemaskiner og internetudbydere.

4.6 Kapacitetsopbygning og undervisning

4.6.1 Informationshjemmesiden www.stoppiratkopiering.dk

Netværket driver informationshjemmesiden www.stoppiratkopiering.dk. Sitet har forskellige indgangsportaler, som er målrettet særligt til henholdsvis forbrugere, virksomheder og myndigheder. Hjemmesiden indeholder vejledning om reglerne på området, og hvordan man bekæmper piratkopiering og varemærkeforfalskning. Derudover er der links til diverse rapporter om omfanget og konsekvenserne af IPR-kriminalitet, ligesom der løbende lægges nyhedsindlæg på hjemmesiden.

Hjemmesiden indeholder desuden en domssamling med alle strafferetlige domme om IPR-krænkelser afsagt efter den 1. august 2013. Forud for denne dato er kun udvalgte domme medtaget.

Hjemmesiden findes på både dansk og engelsk (www.stopfakes.dk) og har fungeret som inspirationskilde til etablering af lignende hjemmesider i flere andre lande.

4.6.2 Seminar for virksomheder om bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning

Gennem en årrække har Patent- og Varemærkestyrelsen, DI og Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri (DAGC) i fællesskab arrangeret et årligt seminar om bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning. Målgruppen er især virksomheder og rådgivere. Det nærmere emne for seminaret varierer fra år til år.

I 2014 var seminaret udvidet til et nordisk arrangement af en hel dags varighed under overskriften "Nordic Anti-Counterfeiting Day 2014". Både de norske, svenske og finske "anti-counterfeiting groups" deltog i seminaret og planlægningen af det. Det nærmere emne for seminaret var de piratkopierede og varemærkeforfalskede varer, som kommer ind i EU fra tredjelande. Emnet blev belyst af både myndigheder, EU-organisationer, private virksomheder og tredjelande. Blandt oplægsholderne var repræsentanter for TaoBao/Alibaba Security, SKF, Det Europæiske observationscenter for Krænkelser af Intellectuelle Ejendomsrettigheder og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet. I de mellemliggende diskussioner havde deltagerne rig mulighed for at bidrage til debatten og stille spørgsmål. Der var omkring 100 deltagere.

4.6.3 Kapacitetsopbygning til nordiske og baltiske håndhævelsesmyndigheder

I forlængelse af de gode erfaringer i 2013 blev der igen i 2014 afholdt et 3-dages kursus i IPR-håndhævelse, som var skræddersyet til de nordiske og baltiske håndhævelsesmyndigheder.

Deltagerkredsen var denne gang udvidet til at omfatte både Danmark, Sverige, Norge, Finland, Estland, Letland, Lithauen, Island, Polen og Serbien. Deltagerne omfattede politifolk, anklagere, toldmyndigheder - og fra Danmark også Sundhedsstyrelsen, Fødevarestyrelsen og Patent- og Varemærkestyrelsen.

Undervisningen blev i vidt omfang gennemført af internationale eksperter. Gennem udstrakt brug af konkrete cases, workshops og operationelle løsningsmodeller har deltagerne fået en række redskaber, som fremadrettet skal styrke deres arbejde med IPR-håndhævelse. Kurset lagde bl.a. vægt på, at

deltagerne opnåede en forståelse for det IPR-håndhævelsesarbejde, som foregår hos myndigheder med andre fagområder. Det er dermed forhåbningen, at seminaret også vil bidrage til et styrket samarbejde på tværs af myndighederne. I den sammenhæng kan de personlige kontakter, som blev skabt på kurset, forhåbentlig være med til at facilitere et tættere samarbejde.

Seminaret var arrangeret i samarbejde mellem Patent- og Varemærkestyrelsen, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, Europol og den europæiske varemærkemyndighed (OHIM). OHIM havde samtidig finansieret kurset.

De nordiske/baltiske kurser i 2013 og 2014 har i øvrigt været model for lignende regionale kurser i andre lande – også finansieret af OHIM.

4.6.4 Internationale projekter

Det tværministerielle netværk har i 2014 bidraget med eksperter til EU-projekter i Serbien, Montenegro og Kosovo. Patent- og Varemærkestyrelsen er leder af projektet i Serbien, som forventes afsluttet ultimo februar 2015. Projektet er finansieret af EU's Twinning program, ligesom det også var tilfældet med projektet i Montenegro. Aktiviteterne i Kosovo modtager finansiering fra andre EU programmer. De nævnte aktiviteter har til formål at bistå modtagerlandene med at løfte deres IP-infrastruktur til internationalt niveau. Både Patent- og Varemærkestyrelsen, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet og SKAT har været aktivt involveret i projekterne. I juli 2014 afsluttede Patent- og Varemærkestyrelsen desuden et EU-finansieret projekt, om håndhævelse af IP rettigheder i Armenien, som løb over 2,5 år.

4.7 Internationalt samarbejde og konferencer

4.7.1 Arbejdet i Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellektuelle Ejendomsrettigheder

Observatoriets hovedopgaver består bl.a. i at tilvejebringe solid dokumentation for betydningen af IPR og omfanget af IPR-krænkelser i EU, at skabe værktøjer til bekæmpelse af IPR-kriminalitet, at udbrede ”best practices” blandt både myndighederne og erhvervslivet og at øge kendskabet til problemerne med piratkopiering og varemærkeforfalskning (awareness raising). Derudover kan nævnes undervisning til håndhævelsesmyndigheder og internationalt samarbejde til bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning. Observatoriet er reguleret i forordning 386/12¹⁸.

Observatoriet består af én myndighedsrepræsentant fra hver af EU's medlemsstater og fra en lang række pan-europæiske erhvervs- og interesseorganisationer. Derudover deltager også Europa-Kommissionen og repræsentanter for civilsamfundet og Europaparlamentet. Sekretariatsfunktionen varetages af den Europæiske varemærkemyndighed (OHIM), som også driver Observatoriets hjemmeside: <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/home>. Patent- og Varemærkestyrelsen repræsenterer de danske myndigheder i Observatoriet.

Observatoriet har nedsat fem arbejdsgrupper, som beskæftiger sig med henholdsvis

- 1) statistik,
- 2) lovgivning,
- 3) awareness raising,
- 4) træning til håndhævelsesmyndigheder og
- 5) IP i det digitale samfund.

De danske myndigheder har opnået medlemskab af samtlige arbejdsgrupper (gennem hhv. Patent- og Varemærkestyrelsen og Kulturministeriet). Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser har

¹⁸ Tilgængelig her: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:32012R0386&rid=1>

herigennem skabt en god platform for at bidrage aktivt til bekæmpelsen af piratkopiering og varemærkeforfalskning på europæisk plan.

De danske myndigheder bidrog også i 2014 til Observatoriets arbejde igennem en aktiv deltagelse i både arbejdsgrupperne og som dansk repræsentant i Observatoriet.

Observatoriets arbejde i 2004 har været omfattende og er sket inden for mange forskellige work streams. Som et par eksempler på Observatoriets arbejde kan bl.a. nævnes:

- Udførelse af analysearbejdet til brug for rapporten "Intellectual property rights and firm performance in Europe". Rapporten blev efterfølgende publiceret i juni 2015¹⁹.
- Spredning af kendskabet til rapporten om betydningen af IPR for jobs, BNP og handlen i EU, som Observatoriet og EPO publicerede i september 2013.²⁰
- Påbegyndelse af arbejde med at kvantificere den økonomiske betydning af IPR-krænkelser i samarbejde med OECD. Arbejdet forventes i 2016 at munde ud i en slags opfølgning på OECD's meget citerede rapport fra 2008²¹. Den nye rapport forventes at estimere den samlede værdi af handlen med kopivarer i EU.
- Fortsat udvikling af IT-værktøjerne Enforcement Database (EDB) og Anti-Counterfeiting Intelligence Support Tool (ACIST). EDB skal gøre det lettere for håndhævelsesmyndighederne at identificere kopivarer ved at muliggøre bedre information fra rettighedshaverne til håndhævelsesmyndighederne om produkter og logistik. ACIST giver, gennem en fælles standard, mulighed for at samle, analysere og danne rapporter om beslaglæggelser foretaget af politiet i medlemslandene.
- Udvikling af EU-databasen for "forældreløse værker" (dvs. værker hvor ophavsmanden er ukendt) i henhold til direktiv 2012/28/EU. Databasen blev taget i brug i oktober 2014.
- Udvikling af en række vejledninger om IPR beskyttelse og håndhævelse i tredjelande. I 2014 udkom sådanne vejledninger for Rusland, Kina, Brasilien, Tyrkiet og Indien.
- Observatoriet påbegyndte i 2014 et pilotprojekt med indsamling af de vigtigste domme fra medlemsstaterne om IPR håndhævelse inden for både den civile og den strafferetlige retspraksis. Danmark var blandt de 8 medlemslande, som deltog i pilotprojektet.
- Udgivelsen af en rapport om samarbejdet imellem myndighederne om IPR og IPR-håndhævelse i EU's medlemslande. Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser er beskrevet på side 40-42 i rapporten²².
- Awareness kampagner rettet mod unge, og bl.a. ved brug af de sociale medier, blev påbegyndt som en del af Youth Action Plan.
- Afholdelse af en række kapacitetsopbygningskurser til håndhævelsesmyndigheder (se fx beskrivelsen af det skræddersyede regionale kursus til nordiske/baltiske håndhævelsesmyndigheder i afsnit 4.6.3).
- Igangsættelse af en undersøgelse af frivillige håndhævelsesforanstaltninger ift. håndhævelse af rettigheder inden for varemærke-, design- og ophavsretsområdet.

Observatoriet driver en hjemmeside²³, hvor man bl.a. kan finde Observatoriets forskellige publikationer om betydningen af IPR og IPR-krænkelser²⁴, vejledning til små virksomheder²⁵ en aktivitets kalender²⁶ og mere end 130 IPR oplysningskampagner som har været ført i forskellige medlemsstater.²⁷

¹⁹ Rapporten kan findes her: <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/observatory-publications>

²⁰ Rapporten har titlen "Intellectual property rights intensive industries: contribution to economic performance and employment in the European Union" og kan findes her:

<https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/observatory-publications>

²¹ 2008-rapporten er tilgængelig via dette link: <http://www.stoppiratkopiering.dk/myndigheder/rapporter-og-guider/rapporter-om-piratkopieringens-omfang-og-konsekvenser.aspx>

²² <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/observatory-publications>

²³ <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/home>

²⁴ <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/observatory-publications>

²⁵ <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/support-for-small-businesses>

²⁶ <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/events>

²⁷ <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/public-awareness-campaigns>

4.7.2 Samarbejde i sag om stjalne italienske lægemidler

I foråret 2014 startede opulningen af en større sag om stjalne italienske lægemidler, der kom til at berøre flere lande i Europa – herunder i begrænset omfang Danmark.

Igennem nogle år er lægemidler i større stil blevet stjålet fra sygehuse og under transport i Italien. Lægemidlerne er efterfølgende solgt ind i den legale distributionskæde igen ved hjælp af ulovlige virksomheder med falske tilladelser i flere europæiske lande. Efter at lægemidlerne er solgt ind i den legale distributionskæde igen, har de typisk været handlet mellem flere godkendte grossistvirksomheder, der alle har købt lægemidlerne i god tro. På den vis er enkelte pakninger af de stjalne lægemidler endt med at blive købt i god tro af godkendte danske lægemiddelvirksomheder. Der er ingen danske virksomheder, der har handlet direkte med de ulovlige virksomheder.

Stjalne lægemidler, der reintroduceres i den legale distributionskæde, er per definition forfalskede, når de reintroduceres ved brug af forfalskede virksomhedstilladelser mv. Det følger af, at forfalskede lægemidler defineres på følgende vis i lægemiddellovgivningen:

”Forfalsket lægemiddel: Ethvert lægemiddel med en urigtig beskrivelse af:

a) dets identitet, herunder dets emballage og etikettering, dets navn eller dets sammensætning, hvad angår enhver af bestanddelene, herunder hjælpestoffer, og styrken af disse bestanddele,

b) dets oprindelse, herunder dets fremstiller, dets fremstillingsland, dets oprindelsesland eller indehaveren af tilladelsen til markedsføring herfor, eller

c) dets historie, herunder optegnelser og dokumenter vedrørende de anvendte distributionskanaler.”

Sundhedsstyrelsen har fulgt sagen nøje og har samarbejdet med andre lægemiddelmyndigheder i Europa. Der er løbende kommet oplysninger om nye partier stjalne lægemidler og hver gang har Sundhedsstyrelsen undersøgt, om lægemidlerne har været håndteret af danske lægemiddelvirksomheder eller er nået ud til danske apoteker eller forbrugere. Sundhedsstyrelsen har i enkelte tilfælde tilbagekaldt et mindre antal pakninger fra det danske marked.

4.7.3 International Law Enforcement Intellectual Property (IP) Crime Conference 2014

Myndighedsnetværket var også i 2014 repræsenteret på denne konference, som denne gang fandt sted den 23.-25. september 2014 i Hanoi, Vietnam.

Konferencen er bl.a. arrangeret af INTERPOL. Den samler repræsentanter fra politi, anklagemyndigheder, toldmyndigheder, IPR-registreringsmyndigheder, erhvervslivet og private IPR-efterforskere. Konferencens formål er at dele og udvikle ”best practices” til bekæmpelse af IPR-kriminalitet.

Teamaet for 2014-konferencen var ”Global Partnerships To Turn Back Crime”. Konferencen bestod af både plenary sessions, panel sessions, networking sessions, operational workshops og interactive round-tables. Deltagerantallet var omkring 500 personer fra mere end 80 lande og 200 organisationer.

4.8 Erhvervspolitiske initiativer

Patent- og Varemærkestyrelsen har i 2014 afsluttet projektet IPR Turnaround, som er gennemført i samarbejde med Industriens Fond. Projektet havde til formål at hjælpe danske virksomheder med at

bruge IP-rettigheder strategisk og som en integreret del af virksomhedens generelle forretning. Som en del af projektet har tre danske forskere kunnet påvise, at virksomheder, der har en strategisk tilgang til brug af IP-rettigheder, og som handler med IP-rettigheder, klarer sig bedre på en række økonomiske parametre. Resultaterne fra projektet kan ses på hjemmesiden www.styrkbundlinjen.dk. Hjemmesiden indeholder desuden en række værktøjer, som skal hjælpe danske virksomheder med at bruge IP-rettigheder strategisk.

I 2014 har Patent- og Varemærkestyrelsen støttet etableringen af "Patentbiblioteker" (såkaldte "PATLIB Centre") på hhv. Aalborg Universitet, Syddansk Universitet og Danmarks Tekniske Universitet. Her kan studerende, forskere og tilknyttede virksomheder få introduktion til IP-rettighedssystemet samt hjælp til indledende søgninger i IPR-databaserne.

Patent- og Varemærkestyrelsen har også i 2014 haft fokus på at styrke danske virksomheders IP-muligheder på vækstmarkederne og har haft fokus på at styrke samarbejdsrelationerne med de relevante kinesiske myndigheder. Dette er bl.a. sket gennem besøg hos de kinesiske varemærkemyndigheder, hvor der blev drøftet konkrete varemærkeretlige problemstillinger, og hvor der blev sat gang i opfyldelsen af det Memorandum of Understanding, som den daværende erhvervs- og vækstminister underskrev i 2013 med de nævnte myndigheder.

Derudover er der i 2014 afholdt en række arrangementer om IP og Kina bl.a. i form af et PPH-arrangement i samarbejde med det kinesiske patentkontor med deltagelse af repræsentanter fra mange danske virksomheder samt to seminarer i samarbejde med Danish Chinese Business Forum under overskriften »IPR - recommandations for how to protect your brand, design and innovations« med deltagelse af et stort antal advokater, rådgivere og virksomhedsrepræsentanter.

Endelig har der været sat fokus på IP i Indien, bl.a. ved et oplæg af den danske ambassadør i Indien på konferencen IP-rettens Dag i oktober 2014 samt gennem et samarbejde med Den Europæiske Patentorganisation om mulighederne for at etablere en IP Marketplace, som skal skabe et bredt online forum for køb og salg af IP-rettigheder.

5. Udvalgte domme fra 2014

5.1 Strafferetlig retspraksis

Dom afsagt af Retten i Odense den 18. februar 2013 og stadfæstet af Østre Landsret den 22. oktober 2014.

Anklagemyndigheden rejste i 2012 tiltale mod T for i perioden fra december 2009 til august 2011 at have indscannet og fotokopieret ophavsretlig beskyttede litterære værker, navnlig lærebøger, og videresolgt disse til tredjemand. Anklagemyndigheden rejste endvidere tiltale mod T for i perioden august 2011 til marts 2012 at have oprettet et livedrive, hvor der blev placeret en stor mængde beskyttede litterære værker, navnlig lærebøger, som blev videresolgt til tredjemand.

Retten i Odense fandt det godtgjort, at T i perioden december 2009 til august 2011 havde indscannet og fotokopieret ca. 1900 litterære værker, samt at T i august 2011 havde oprettet et livedrev, hvor der blev placeret ca. 1500 værker. Endvidere fandt retten, at T havde været i besiddelse af et større antal kopierede bøger.

Eftersom der var tale om kopiering af et betydeligt antal litterære værker, herunder navnlig lærebøger, der blev udbredt til et betydeligt antal studerende samt under hensyn til den fortjeneste T havde opnået, fandt retten, at der var tale om ophavsretskrænkelser af særlig grov karakter, og at forholdet dermed var omfattet af straffelovens § 299b. T blev idømt 6 måneders fængsel.

Da T i en lang periode havde drevet sin virksomhed under krænkelser af andres ophavsrettigheder og fortsatte med at foretage kopiering og salg af ophavsretlig beskyttede værker efter politiet foretog den første ransagning, fandt retten det godtgjort, at der forelå nærliggende fare for misbrug af T's ret til at

drive virksomhed, der indebærer kopiering eller anden eksemplar fremstilling af litterære værker eller lignende, hvorfor T blev frakendt retten til, som stifter eller ansat, at udøve virksomhed, der indebærer kopiering eller anden eksemplar fremstilling af litterære værker eller lignende.

Den 22. oktober 2014 stadfæstede Østre Landsret byrettens dom, dog med den ændring at rettighedsfrakendelsen alene skulle gælde i 3 år.

5.2 Civilretlig retspraksis

5.2.1 "Rolex-sagen" om destruktion af kopivarer købt uden for EU til privat brug

Højesteret afsagde den 15. maj 2014 en principiel dom²⁸ om, at der kan ske destruktion af en kopivare købt til privat brug, i tilfælde hvor kopivaren sendes fra et land uden for EU, og hvor SKAT har suspenderet frigivelsen af varen i henhold til EU's toldforordning.

Højesterets ovennævnte dom i den såkaldte "Rolex-sag" (sag 361/2011) afgør, at køberen i sagen ikke havde begået noget ulovligt ved at købe et kopi-ur til privat brug, men at uret alligevel skulle destrueres på grund af sælgerens krænkelse af ophavsrettigheder og varemærkerettigheder. Forud for domsafsigelsen havde Højesteret forelagt fortolkningen af sagens EU-retlige problemstillinger for EU-Domstolen (sag C-98/13)²⁹.

På baggrund af de ovennævnte domme fra EU-domstolen og Højesteret er retstilstanden altså den, at rettighedshavere kan kræve destruktion af kopivarer købt til privat brug, når de tilbageholdes af SKAT efter forsendelse fra et land uden for EU. Rettighedshaverne kan i sådanne tilfælde kræve destruktion på grund af sælgerens ulovlige handlinger, også selvom køberen ikke har begået noget ulovligt. Hvis køberen modsætter sig destruktionen, eksempelvis fordi køberen mener, varen er ægte, skal rettighedshaveren, hvis han vil forfølge sagen, anlægge retssag mod køberen for at få afgjort, om varen er en kopivare eller ej. Hvis domstolen afgør, at der er tale om en kopivare, kan rettighedshaveren kræve kopivaren destrueret uden erstatning herfor til køberen.

5.2.2 Domme om kopimøbler og blokering af hjemmesider

Sagen **U.2014.2497S** blev anlagt af Fritz Hansen A/S m.fl. mod de engelske firmaer Interior Addict Ltd. og Nlini Interiors Ltd., der begge solgte slaviske kopier af designermøbler og anden brugskunst omfattet af sagsøgernes ophavsret fra deres hjemmesider. Sagens stridspunkt gik på, hvorvidt virksomhederne, som var hjemmehørende i England og havde hhv. ".com"- og ".uk"-domæner, handlede i strid med dansk ret. Retten fandt, at virksomhedernes forretning via hjemmesiderne havde en sådan tilknytning til Danmark, at dansk ret fandt anvendelse uagtet hjemmesidernes udenlandske domæner. På den baggrund blev Interior Addict og Nlini Interiors forbudt at sælge og markedsføre produkter omfattet af sagsøgernes ophavsret i Danmark uden tilladelse fra sagsøgerne. De blev tillige tilpligtet at anerkende, at deres gengivelse af kopiprodukter på hjemmesiderne med ledsagende titel var i strid med sagsøgernes ophavsret.

Sagen **SH2014.A-0025-14** blev anlagt af Fritz Hansen A/S m.fl. mod Voga Ltd. Sagen vedrørte en engelsk virksomhed, der solgte kopimøbler omfattet af sagsøgernes ophavsret via sin hjemmeside. Voga fandtes at have rettet salgsvirksomhed mod danske virksomheder, bl.a. ved at reklamere på danske hjemmesider og ved hjælp af Google Adwords. Desuden var hjemmesiden indrettet på en måde, hvorved danske kunder nemt kunne købe og få produkterne leveret til Danmark. Retten fandt

²⁸ Højesterets dom kan læses via dette link til Højesterets hjemmeside:

<http://www.hoejesteret.dk/hojesteret/nyheder/Afgorelser/Pages/Rolex-sagens.aspx>

²⁹ EU-domstolens dom kan læses via dette link til EU-domstolens hjemmeside:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d0f130dec91e19594fbf423a9e8e97e4ed25b38e.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4ObN0Se0?text=&docid=147506&pageIndex=0&doclang=DA&mod=e=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=263687>

det underordnet, at Voga en uge før hovedforhandlingen havde ændret sin markedsføring og nedlagde derfor forbud overfor Voga.

I sagen **SH2014.1-0038-14** afsagde Sø- og Handelsretten dom i en sag anlagt af Fritz Hansen A/S m.fl. mod Telia Danmark. Sagsøgerne krævede, at internetudbyderen blokerede for adgangen til den engelske hjemmeside Interior Addict, der markedsførte slaviske kopier af sagsøgernes produkter. Interior Addict var i dommen U.2014.2497S (nævnt ovenfor) blevet forbudt at markedsføre og sælge produkter omfattet af sagsøgernes eneret i Danmark. Retten anså Telia som medvirkende til eksemplarfremsættelse og tilgængeliggørelse af sagsøgernes værker ved at give sine kunder adgang til Interior Addicts hjemmeside. Telia blev således pålagt at blokere adgangen til hjemmesiden.

5.2.3 EU-Domstolens dom om hyperlinks og ophavsret i Svensson-sagen

EU-domstolen afsagde den 13. februar 2014 en vigtig dom om brugen af hyperlinks i relation til ophavsretsbeskyttet materiale. Dommen angik den såkaldte "Svensson-sag" (C-466/12).

Sagsøger, Svensson, var en svensk journalist, som havde skrevet en artikel, der blev offentliggjort i en svensk avis samt i avisens online-udgave. Sagsøgte, virksomheden Retriever Sverige AB, tilbød adgang til avisartikler mod betaling. Svensson sagsøgte Retriever for rimelig godtgørelse, idet han gjorde gældende, at Retriever uden samtykke havde stillet Svenssons artikel til rådighed for Retrievers kunder gennem søgefunktionen på Retrievers hjemmeside.

I forbindelse med sagen stillede den svenske Højesteret følgende spørgsmål til EU-Domstolen:

1. Hvis nogen anden end indehaveren af ophavsretten til et bestemt værk stiller et link til værket, der kan åbnes med et klik, til rådighed på sin hjemmeside, er der så tale om overføring af værket til almenheden på en måde, der er omfattet af artikel 3, stk. 1, i [...] direktiv 2001/29[...]?
2. Påvirkes bedømmelsen under [første spørgsmål] af, om værket, som linket henviser til, findes på en hjemmeside på internettet, som er åben for enhver uden begrænsning, eller om adgangen er begrænset på nogen måde?
3. Bør der ved bedømmelsen under [første spørgsmål] sondres mellem tilfælde, hvor værket, efter at brugeren har aktiveret linket, fremtræder på en anden hjemmeside, eller om værket efter brugerens aktivering af linket præsenteres på en måde, som giver indtryk af, at det sker på samme hjemmeside?
4. Er det muligt for en medlemsstat at indføre en mere omfattende beskyttelse for ophavsmænds eneret ved at lade overføring til almenheden omfatte flere rettigheder end hvad der følger af artikel 3, stk. 1, i [...] direktiv 2001/29[...]?

Til spørgsmål 1-3 svarede EU-Domstolen, i præmis 32, at de tre første spørgsmål skal besvares med: *"at artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29 skal fortolkes således, at tilrådighedsstillelse på en internetside af klikbare links til værker, som er frit tilgængelige på en anden internetside, ikke udgør en overføring til almenheden, der er omfattet af denne bestemmelse."*

Domstolen foretog samtidig en afgrænsning i præmis 31: *"I det tilfælde, hvor et klikbart link derimod giver brugere af den internetside, hvorpå linket befinder sig, mulighed for at omgå restriktive foranstaltninger, der er etableret af den internetside, hvor det beskyttede værk befinder sig, for derved at begrænse den offentlige adgang til værket til abonnenter, og linket således udgør en indgriben, uden hvilken disse brugere ikke får adgang til de offentliggjorte værker, må alle disse brugere betragtes som et nyt publikum, som indehaverne af ophavsrettigheden ikke havde taget i betragtning, da de tillod den oprindelige overføring, og hermed er indehavernes tilladelse til en sådan overføring til almenheden påkrævet. Dette er bl.a. tilfældet, såfremt værket ikke længere er tilgængeligt for almenheden på den internetside, hvor det oprindeligt blev offentliggjort, eller det fremover kun er*

tilgængeligt på denne internetside for et begrænset publikum, men også er tilgængeligt på en anden internetside uden tilladelse fra indehaverne af ophavsrettigheden.”

Til spørgsmål 4 svarede EU-Domstolen i præmis 41: *”Det fjerde spørgsmål skal besvares med, at artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29 skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for, at en medlemsstat indfører en mere omfattende beskyttelse for indehavere af en ophavsrettighed ved at fastsætte, at begrebet overføring til almenheden omfatter flere handlinger, end hvad der følger af denne bestemmelse.”*

Dommen er tilgængelig på EU-domstolens hjemmeside.³⁰

³⁰<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=147847&pageIndex=0&doclang=da&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=172945>

6. Statistik

6.1 SKATs statistik for tilbageholdte kopivarer

År	Antal sager	Værdi	Antal
2012	1.051	33 mio. kr.	54.969 stk.
2013	1.133	35 mio. kr.	42.393 stk.
2014	1.434	*	29.030 stk.

Det bemærkes, at værdien af de tilbageholdte varer, i henhold til Europa-Kommissionens retningslinjer, er opgjort som værdien af den tilsvarende ægte vare inkl. moms.

*) Kommissionen har i år frarådet at trække statistikker til eksternt brug, da værdien i år ikke har kunnet udtrækkes fra COPIS pga. fejl i statistikgrundlaget. Det har således ikke været muligt i år at opgøre en værdi.

Der har i forhold til 2012 og 2013 været tale om en stigning i antal sager, medens antallet af tilbageholdte kopivarer er faldet. Det er SKATs vurdering, at udviklingen i statistikken, i antal tilbageholdte sager fra 2012 – 2014, hænger sammen med den øgede internet handel, og at vi vil se en fortsat stigning i antallet af små post- og kurerpakker.

Af større sager i 2014 kan nævnes 12.000 stk. køkkenudstyr tilbageholdt i Københavns Frihavn og 2.242 stk. mobiltilbehør (skærme, batterier og andre reservedele), der blev tilbageholdt i Københavns Lufthavn.

Som nævnt ovenfor under afsnit 4.2, om håndhævelsesarbejde på toldgrænserne i 2014, har tendensen været, at størstedelen af kopivarerne kommer til Danmark som post- og kurerpakker bestilt via internettet. Denne tendens gør sig også gældende i de øvrige EU-lande.

Fra den 1. januar 2014 trådte nye EU-regler i kraft med indførelse af en mulighed for en forenklet procedure for disse post- og kurerpakker. Den forenkledede procedure har medført, at det har været administrativt smidigere at sagsbehandle et større antal af disse småforsendelsessager.

6.2 Anklagemyndighedens straffesager

I 2014 blev der samlet anmeldt 84 sager til politiet vedrørende IPR-krænkelser. Heraf blev 16 sager efterforsket af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet.

7. Udvalgte forventninger til 2015

7.1 Toldområdet

Den 1. januar 2014 trådte den ny forordning om toldmyndighedernes håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder i kraft (608/2013). Den nye forordning indebar også ibrugtagelsen af et nyt fælles EU-system: COPIS (COunterfeiting and Piracy Information System). Systemet anvendes til registrering og udveksling - medlemslandene imellem og med Kommissionen - af både anmodninger om toldindgriben og tilbageholdelser. Fremtidige statistikker vil kunne trækkes i COPIS af både de enkelte medlemslande og Kommissionen.

SKAT forventer også i 2015 at skulle anvende en del ressourcer på fortsat implementering og information i relation til den ny forordning og COPIS samt på anvendelse af Enforcement Data Base (herefter "EDB").

EDB (Enforcement Data Base) er udviklet af den europæiske varemærkemyndighed (OHIM) og er en platform for IP-rettighedshavere og retshåndhævende myndigheder. Den indeholder relevant information registreret af rettighedshavere over hele Europa. En del af disse oplysninger er de samme som anvendes i COPIS.

I 2015 vil der ske en integration mellem COPIS og EDB. Rettighedshaver kan udfylde en pre-AFA (elektronisk udfyldt anmodning om indgriben) i EDB, hvorefter toldmyndigheden via COPIS/EDB kan hente den elektronisk udfyldte pre-AFA. Det er derfor væsentligt, at rettighedshaverne gør sig umage med at registrere disse pre-AFA så detaljeret og præcist som muligt, da de vil udgøre et centralt element i toldmyndighedernes håndhævelsesarbejde.

SKAT forventer på sigt, når COPIS og EDB er fuldt implementeret og integreret, og de relevante data dermed er lettere tilgængelige, at der kan opnås en enklere og mere effektiv håndtering af rettighedshavernes anmodninger til SKAT i relation til den konkrete risikostyring og kontrolplanlægning.

I 2015 forventes det også, at det øgede fokus på kontrolområdet vil give - om ikke flere sager - så måske en anden type sager end tidligere. SKAT har arbejdet med at brede fokus mere ud på de toldere, der arbejder på grænserne. Det er dels sket igennem orientering, oplæring, anvisninger mv. på alle lokationer i landet, og dels igennem afholdelse af træningsseminarer med deltagelse af mere end 100 kontrol-toldere.

SKAT lægger samtidig stor vægt på deltagelse i diverse samarbejdsfora, dialogmøder samt ikke mindst dialog med andre myndigheder, rettighedshavere og rådgiverbranchen, således at fokus skærpes for alle i forhold til kontrollen af specifikke forsendelser ud fra relevante og konkrete informationer.

7.2 Den strafferetlige håndhævelse

Rigsadvokaten iværksatte ultimo 2014 en evaluering af erfaringerne med de tiltag³¹, der blev besluttet af Rigsadvokaten i 2013 om en generel styrkelse af behandlingen af IPR-sager. Evalueringen omfattede en høring af politikredsene, de regionale statsadvokater samt SØIK. I 2015 vil der ske høring af industrien og repræsentanter for rettighedshaverne samt Patent- og Varemærkestyrelsen og Kulturministeriet, hvorefter der vil blive iværksat en yderligere styrkelse af anklagemyndighedens behandling af IPR-sager.

7.3 Oprettelsen af en håndhævelsesenhed hos Patent- og Varemærkestyrelsen

Som beskrevet ovenfor under afsnit 4.1.4 blev der den 10. december 2014 fremsat lovforslag om oprettelse af en håndhævelsesenhed hos Patent- og Varemærkestyrelsen. Arbejdet med etableringen af håndhævelsesenheden vil fortsætte i 2015³².

7.4 Varemærkereformen

Kommissionen fremsatte den 27. marts 2013 forslag til en varemærkereform³³. Reformen omfatter revision af den ca. 20 år gamle forordning og det tilsvarende direktiv. Reformpakken forventes vedtaget i 2015.

³¹ <http://www.stoppiratkopiering.dk/nyhedsarkiv/styrket-haandhaevesindsats-imod-piratkopiering-og-varemaerkeforfalskning.aspx>

³² Lovforslaget blev vedtaget af et bredt flertal i Folketinget den 24. marts 2015.

³³ Forslag om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 207/2009 om EF-varemærker samt forslag om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/95/EF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varemærker.

7.5 Arbejdet i Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellektuelle Ejendomsrettigheder

Observatoriet er nærmere omtalt under afsnit 4.7.1. Observatoriet har en lang række work streams planlagt for 2015 og fremefter. Arbejdet er beskrevet i Observatoriets Multiannual Plan 2014-2018 og i Observatoriets arbejdsprogrammer³⁴. Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser vil også i 2015 bidrage aktivt til Observatoriets arbejde. Det vil bl.a. ske gennem deltagelse i samtlige arbejdsgrupper under Observatoriet.

7.6 Fremadrettet fokus på internettet

Netværket har besluttet fremadrettet at have stort fokus på internettet i sit arbejde med at bekæmpe IPR-kriminalitet.

Internet-kriminaliteten vil eksempelvis være i fokus på det Piratkopieringsseminar 2015, hvor temaet er ”IPR-kriminalitet – nye cyper-udfordringer og løsninger”. Internettet vil også være i fokus på det strukturerede dialogmøde med erhvervslivet den 28. maj 2015, hvor emnet er den strafferetlige håndhævelse på ophavsretsområdet i en online verden - og med Pirate Bay dommen som case study.

Netværket vil også fremover have fokus på at udvikle samarbejdet mellem rettighedshavere og internetudbydere.

7.7 Kapacitetsopbygning hos håndhævelsesmyndighederne

Repræsentanter fra de danske håndhævelsesmyndigheder forventes at deltage i en række kapacitetsopbygningskurser og primært i regi af Observatoriet (Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellektuelle Ejendomsrettigheder).

7.8 Tiltag fra EU-Kommissionen på ophavsretsområdet

Kommissionen forventes i 2015 at foreslå tiltag på ophavsretsområdet og bl.a. med henblik på at sikre, at reglerne i fornødent omfang er egnede i det digitale miljø.

³⁴ Både Observatoriets Multiannual Plan 2014-2018 og arbejdsprogrammerne er tilgængelige via dette link til Observatoriets hjemmeside: <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/about-us>

”Handlen med piratkopierede og varemærkeforfalskede varer har nået et enormt omfang. Samtidig er de skadelige konsekvenser af kriminaliteten dokumenteret i en række rapporter og omfatter bl.a.:

- Enorme mistede indtægter for det danske og europæiske erhvervsliv og for samfundet generelt
- Tabte arbejdspladser
- Mindre incitament til innovation, hvilket skader væksten
- Sikkerheds- og sundhedsmæssige farer for forbrugerne
- IPR-kriminalitet er i vidt omfang organiseret kriminalitet, som fx kan finansiere narkotika handel, våbenhandel, menneskehandel mm.

IPR-kriminalitet er således langt fra en ”offerløs” kriminalitet, men er derimod dybt skadelig for et videnssamfund som det danske. Som eksemplerne oven for viser, rammer de skadelige konsekvenser os alle – også selvom vi ikke selv har pådraget os fysiske skader fra forfalskede produkter.”